

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem - Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Történelem - Régészet

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés a középkori régészetbe (Hu)				
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Szöcs Péter Levente, III. tud. kut.				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve					
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	E
				2.7 Tantárgy típusa	nappali

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	-
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	-
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					5
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					xx
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					xx
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					xx
Vizsgák					xx
Más tevékenységek:					xx
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	60				
3.8 A félév össz-óraszám	88				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	- A középkori régészetben használt fontosabb elméletu és módszertani kérdések megismerése: kronológiai meghatározások, történeti földrajzi kérdések, kutatási módszerek, eredmények - A középkori régészet szakterületeinek, irányzatainak, iskoláinak, központjainak megismerése a vonatkozó nemzetközi szakirodalom és kutatás-történet alapján, kiemelt figyelemmel követve a magyar és a román kutatást - A középkori régészet által használt forrástípusok megismerése: középkori tárgytipusok (osztályozás, keltezés, meghatározás), fontosabb lelőhely típusok (keltezés, azonosítás, meghatározás, speciális kutatási módszerek) - Interdiszciplináris megközelítések megismerése, kapcsolat más segédtudományokkal és, leginkább a régészet kutatási eredmények beágyazása az általános középkor-történeti diskurzusba – több típusú források felhasználása és lehetséges társítása révén
Transzverzális kompetenciák	

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Középkor-történeti ismeretek megszerzése, a régészet és az anyagi kultúra révén
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A főbb tárgytipusok megismerése (kerámia, üveg, csont, szarv, vas, bronz) – a meghatározás, keltezés és osztályozás alapelemei - Főbb lelőhelytípusok megismerése (egyházi építészet, erődítmények, várak, kastélyok, falusi és városi települések, temetők) – alkalmazott kutatási módszerek és eredmények - Főbb használt kutatási módszerek megismerése a terepen végzett feltáró munkától a leletek feldolgozásáig és értelmezéséig

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Kutatástörténet, keltezési meghatározások és történeti-földrajzi fogalmak	Multimédiás vetítés	Kiemelt figyelemmel a középkori Erdélyre
2. Települések régészeti kutatása	Multimédiás vetítés	Településstruktúra, lakóháztípusok, melléképületek, gazdaság. Településszerkezet és hálózat, utak, tájhasználat
3. Városok régészeti kutatása	Multimédiás vetítés	Lakóháztípusok, településszerkezet, városi életmódhoz kötődő tárgyak, épületek
4. Temetők kutatása	Multimédiás vetítés	Temetők típusai és szerkezete, keltezési módszerek, antropológia és a kutatási eredmények (viselet,

		életmód, anyagi kultúra)
5. Középkori várak I.	Multimédiás vetítés	Földvárak – a fontosabb kutatott lelőhelyek, a feltárások helyzete és eredménye. Értelmezésük a kutatásban: közigazgatási szerep és kapcsolat a területi beosztással, védelmi kérdések az Árpád-korban
6. Középkori várak II.	Multimédiás vetítés	Erődítés típusok és fontosabb elemei a középkori Erdélyben. Gazdasági és társadalmi kapcsolatok. Királyi, nemesi várak, városi és egyházi erődítmények
7. Udvarházak	Multimédiás vetítés	Fontosabb kutatott lelőhelyek, építészeti kialakítás, feltárt leletek, a kirajzolódó anyagi kultúra és életmód
8. Egyházi építészet I.	Multimédiás vetítés	A kolostor-együttes építészeti elrendezése, ideális típusok és a középkori Erdélyben feltárt emlékek, rendi építészet
9. Egyházi építészet II.	Multimédiás vetítés	Székesegyházak, városi és falusi plébánia templomok. Kő-, tégl-, vályog- és faépítészet
10. Fém tárgyak – nemesfémek, bronz tárgyak. Numizmatika leletek	Multimédiás vetítés	Az osztályozás, keltezés és meghatározás elemei
11. Vastárgyak	Multimédiás vetítés	Az osztályozás, keltezés és meghatározás elemei
12. Kerámiatárgyak – edények	Multimédiás vetítés	Az osztályozás, keltezés és meghatározás elemei
13. Kerámiatárgyak – kályhacsempe	Multimédiás vetítés	Az osztályozás, keltezés és meghatározás elemei
14. Üveg-, csont-, fatárgyak	Multimédiás vetítés	Az osztályozás, keltezés és meghatározás elemei

Könyvészet

Benkő E. – Kovács Gy. (szerk.): *A középkor és kora újkor régészete Magyarországon*. Budapest, 2010.

Visy Zs. (szerk.): *Magyar régészet az ezredfordulón*. Budapest, 2003.

Holl Imre: "Középkori régészet: egy interdiszciplináris tudomány módszertani kérdései". *Archaeologiai Értesítő*. 130 (2005) 1-2. 181–194.

A. A. Rusu: *Castelarea carpatică. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII-XIV)*. Cluj-Napoca, 2005.

Benkő E.: *Középkori mezőváros a Székelyföldön*. Kolozsvár, 1997.

Benkő E.: *Kolozsvár magyar külvárosa a középkorban*. Kolozsvár, 2004.

Benkő E.–Székely A.: *Középkori udvarház és nemesség a Székelyföldön*. Budapest, 2008.

Daniela Marcu-Istrate : *Cahle din Transilvania si Banat de la inceputuri pana la 1700*. Cluj-Napoca, 2004.

Popa, R. : *La începuturile evului mediu românesc*. Alba Iulia, 2008.

Z. K. Pinter: *Spada și sabia medievală în Transilvania și Banat (secolele IX – XIV)*. Sibiu, 2007.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

Könyvészet

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az előadás lehetőséget ad a régész, múzeológus és a történelem tanár számára szükséges alap- és szakismeretek egy részének elsajátítására
- A program gyakorlati elemei a hallgatók számára lehetőséget nyújt a régészeti

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Minden helyes válasz 2 pontot ér. 90 pont összegyűjtése 10 érdemjegyet jelent	Kérdésekre adott írásbeli teszt	100%
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei	• az írásbeli vizsga során 50 pont összegyűjtése		

Kitöltés dátuma

2018. 09. 11.

Előadás felelőse

Szőcs Péter Levente, III. tud. kut.

Szeminárium felelőse

.....

